

Vergaderjaar 2015–2016

32 669

EU-voorstel: Richtlijn inzake het gebruik van passagiersgegevens voor wethandhavingsdoeleinden COM(2011)321¹

P

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 14 december 2015

De leden van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad² hebben op 22 september en 17 november 2015 de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie van 21 augustus 2015 besproken met daarin de laatste stand van zaken in de onderhandelingen over de PNR-richtlijn (32 669, M)³. Op 10 november 2015 hebben deze leden ook deelgenomen aan een technische briefing door het Britse National Border and Targeting Centre (NBTC) van het Home Office (Ministerie van Binnenlandse Zaken) over het gebruik van PNR.

Naar aanleiding daarvan hebben zij de Minister op 24 november en 2 december 2015 een brief gestuurd.

De Minister heeft op 11 december 2015 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad, Van Dooren

¹ Zie E110005 op www.europapoort.nl.

² Samenstelling:

Engels (D66), Ruers (SP), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (VVD), Ten Hoeve (OSF), Strik (GL) (*vice-voorzitter*), Knip (VVD), Beuving (PvdA), De Grave (VVD), P. van Dijk (PVV), Schrijver (PvdA), Gerrens (SP), Bikker (CU), Bredenoord (D66), Van Dijk (SGP), Knapen (CDA), Markuszower (PVV) (*voorzitter*), Nooren (PvdA), Oomen-Ruijten (CDA), Rombouts (CDA), Van Rooijen (50PLUS), Stienen (D66), Teunissen (PvdD), Van Weerdenburg (PVV), Wezel (SP).

³ Zie dossier E110005 op www.europapoort.nl.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL / JBZ-RAAD

Aan de Minister van Veiligheid en Justitie

Den Haag, 24 november 2015

De leden van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad hebben op 22 september 2015 en op 17 november 2015 uw brief van 21 augustus 2015 besproken met daarin de laatste stand van zaken in de onderhandelingen over de PNR-richtlijn (32 669, M)⁴. Op 10 november 2015 hebben deze leden tevens deelgenomen aan een technische briefing door het Britse National Border and Targeting Centre (NBTC) van het Home Office (Ministerie van Binnenlandse Zaken) over het gebruik van PNR. De leden van de **D66**-fractie hebben naar aanleiding hiervan de volgende vragen. Daarnaast wensen de leden van de **SP**-fractie uw reactie te vernemen op een passage over de PNR-richtlijn uit een notitie van de Commissie Meijers van 9 juni 2015⁵.

Vragen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van uw brief d.d. 21 augustus 2015 inzake de stand van zaken betreffende de EU PNR-richtlijn. Rationale achter de richtlijn is dat het stelselmatiger verzamelen, gebruiken en bewaren van PNR gegevens bij internationale vluchten ten goede zou komen aan het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van terroristische misdrijven en zware criminaliteit en tevens nodig is om de veiligheidsdreiging tegen te gaan en de schade te beperken. Kijkende naar het algemene kader van deze richtlijn wordt het mogelijk gemaakt om alle reizigersgegevens van reizigers die het grondgebied van de EU inkomen op te slaan. Het idee hierachter is dat door het herkennen van verschillende patronen van de reizigers algoritmes kunnen worden gemaakt om zo overtreders makkelijker op te sporen, ook wel proactief gebruik genoemd. Mogelijk kan ook gebruik worden gemaakt van risicoprofielen in plaats van het gebruik van data van alle reizigers. Deze risicoprofielen kunnen gevormd worden door reeds bestaande informatie van overtreders. Dit garandeert een minder aanzienlijke inbreuk op bescherming van privacy en persoonsgegevens. Kunt u aangeven wat het standpunt van het kabinet is in dit kader en of dit door het kabinet wordt gezien als een goed alternatief?

Daar waar een zogenaamde Passenger Information Unit (die de PNR-gegevens verzamelt en analyseert) informatie doorstuurt naar de eigen nationale competente autoriteiten (politie en justitie) zal deze informatie automatisch ook naar de competente autoriteiten van andere lidstaten moeten worden gestuurd. Mogelijk zullen lidstaten de discretionaire bevoegdheid willen behouden om te bepalen wat relevant is voor andere lidstaten. Daarmee zou er alleen nog op vrijwillige basis PNR-gegevens worden uitgewisseld en blijft het probleem van een gebrek aan informatie-uitwisseling bestaan. Is het kabinet voornemens zich in te zetten voor verplichte uitwisseling van gegevens? De leden van de D66-fractie willen ook graag deze vraag beantwoord zien.

Vragen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de notitie van de Commissie Meijers van 9 juni 2015, waarin de

⁴ Zie dossier E110005 op www.europapoort.nl.

⁵ Zie notitie CM1509 te raadplegen op www.commissie-meijers.nl.

Commissie Meijers reageert op de geannoteerde agenda van de JBZ-Raad van 15–16 juni 2015⁶. Ten aanzien van de PNR-richtlijn stelt de Commissie Meijers in deze notitie het volgende:

«Op 4 juni schreef de Minister van Veiligheid en Justitie uw kamer over de onderhandelingen inzake de EU-PNR Richtlijn. De Commissie Meijers heeft al eerder geschreven dat de toegevoegde waarde van deze richtlijn in de bestrijding, opsporing en preventie van terrorisme en ernstige misdrijven onvoldoende overtuigend is bewezen. De Commissie Meijers vraagt of concreet gemaakt kan worden hoe registratie van PNR gegevens zal bijdragen aan terrorisme-en criminaliteitsbestrijding.

Indien de PNR richtlijn toch wordt aangenomen, dan adviseert de Commissie Meijers, juist vanwege de onduidelijke toegevoegde waarde van de richtlijn, om een «sunset» of op zijn minst een evaluatieclausule op te nemen. Op basis van een dergelijke clausule zou na twee jaar opnieuw beoordeeld moeten worden of EU PNR inderdaad heeft bijgedragen aan de gestelde doelen en wat de gevolgen van de uitvoering is voor de bescherming van fundamentele rechten. De Commissie Meijers verzoekt de Kamer er bij de Minister op aan te dringen om zich in te spannen voor een «sunset» of evaluatieclausule.»

De leden van de SP-fractie sluiten zich aan bij deze zorgen en steunen de oproep van de Commissie Meijers voor de opname van een «sunset» of evaluatieclausule. De leden van de SP-fractie ontvangen graag een reactie van het kabinet op bovenstaande passage in het licht van de huidige stand van zaken in de onderhandelingen.

De vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad ziet met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangt deze graag binnen vier weken.

De voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad,
G. Markuszower

⁶ Zie notitie CM1509 te raadplegen op www.commissie-meijers.nl.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL / JBZ-RAAD

Aan de Minister van Veiligheid en Justitie

Den Haag, 2 december 2015

In haar vergadering van 1 december jl. hebben de leden van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad het verslag van de buitengewone JBZ-Raad van 20 november 2015⁷, de geannoteerde agenda van de JBZ-Raad van 3-4 december 2015⁸ en uw brief d.d. 30 november 2015 inzake de stand van zaken voortgang PNR-richtlijn⁹ besproken. Uit deze stukken blijkt dat het proces voor afronding van de PNR-richtlijn in volle gang is en dat voor het einde van het jaar een akkoord moet worden bereikt, dit is tevens vastgelegd in de Raadsconclusies van 20 november jl¹⁰.

De commissie maakt uit bovenstaande op dat de onderhandelingen zich in de afrondende fase bevinden en wenst daarom uiterlijk **maandag 7 december 2015** een reactie van u te ontvangen op haar brief van 24 november jl.¹¹ met vragen van de fracties van D66 en SP over de PNR-richtlijn en een verslag van de laatste stand van zaken in dit dossier.

De voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad,
G. Markuszower

⁷ *Kamerstukken I* 2015–2016, 32 317, FK.

⁸ *Kamerstukken I* 2015–2016, 32 317, FL.

⁹ *Kamerstukken I* 2015–2016, 32 669, N.

¹⁰ Zie Raadsdocument 14406/15.

¹¹ Kenmerk 158265u.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 december 2015

Hierbij treft u de beantwoording van de vragen van de leden van de Vaste Commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad in uw brief van 24 november jl. met kenmerk 158265u. Deze vragen hebben betrekking op de PNR-richtlijn, de voorlichting door het Britse National Border Targeting Center op 10 november jl. en een passage over de richtlijn uit een notitie van de Commissie Meijers van 9 juni 2015. Tevens vindt u een korte schets van de stand van zaken van het besluitvormingsproces.

In mijn brief van 30 november jl. berichtte ik u over de stand van zaken rond de PNR-richtlijn¹². Tijdens het algemeen overleg ter voorbereiding van de JBZ Raad van 3 en 4 december jl. zijn de vorderingen van de onderhandelingen en de positie die Nederland daarbij in neemt uitvoerig besproken. Tussen dit algemeen overleg en de JBZ Raad boekte het huidige voorzitterschap vooruitgang in de onderhandelingen. Hij bood op 2 december een document aan in het college van permanente vertegenwoordigers (Coreper) met een mogelijk compromis voorstel voor de richtlijn.¹³ In de JBZ Raad heeft de Raad terugkoppeling gekregen van deze voortgang en steun uitgesproken voor het bereikte compromis. Op 10 december is dit in stemming gebracht in de commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (LIBE) van het Europees Parlement. Het LIBE heeft met een meerderheid ingestemd met het compromis voorstel. De plenaire stemming in het Europees Parlement zal nu begin 2016 plaatsvinden. U ontvangt spoedig een nadere brief over deze ontwikkelingen.

Ten aanzien van de vragen gesteld door de leden van de D66-fractie of risicoprofielen kunnen worden opgesteld op basis van reeds bestaande informatie van overtreeders, kan ik bevestigen dat de richtlijn het mogelijk maakt op basis van risicoprofielen onbekende zware criminelen en terroristen te onderkennen. Deze risicoprofielen worden onder andere gebaseerd op informatie van gekende overtreeders en vergeleken met de PNR-gegevens. De richtlijn stelt tevens nadere voorwaarden voor het opstellen en evalueren van deze risicoprofielen. Alleen het resultaat van deze vergelijking, ofwel de afwijking van het normaalpatroon, wordt hierna beoordeeld door een daartoe bevoegd ambtenaar. Daarmee wordt een minder aanzienlijke inbreuk op bescherming van privacy en persoonsgegevens geboden.

Op de vraag of het kabinet voornemens is zich in te zetten voor verplichte uitwisseling van gegevens, kan ik antwoorden dat de uitkomst van de onderhandelingen in de Raad is dat informatiedeling niet verplicht is. Lidstaten houden zelf de controle over hun gegevens. Hierbij is het van belang om op te merken dat de effectiviteit en de toegevoegde waarde van de PNR-richtlijn toeneemt met informatiedeling tussen de lidstaten. Nederland hecht daaraan en zal dat bevorderen. Nederland zet tijdens het voorzitterschap de bevordering van samenwerking en uitwisseling van gegevens hoog op de agenda, in zowel JBZ-Raden als een hoog ambtelijk seminar aangaande terroristische reisbewegingen op 1 maart. De leden van de commissies VenJ en I&A/JBZ zullen voor het plenaire deel van dit seminar een uitnodiging ontvangen.

¹² Eerste Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 32 669, M.

¹³ Document met nummer st14670/15 is beschikbaar via EU-Extranet.

De leden van de SP-fractie hebben tot slot gevraagd om een reactie van het kabinet op een oproep van de Commissie Meijers voor de opname van een «sunset» of evaluatieclausule in de richtlijn. In deze fase van de onderhandelingen kunnen geen nieuwe voorstellen worden ingediend, maar uitsluitend compromissen op de bestaande voorstellen. Het inzetten op een horizonbepaling is om die reden niet meer aan de orde. Zowel het Europees Parlement als de Raad stellen voor om een bepaling op te nemen voor een stevige evaluatie naar de werking van het instrument. De verplichting tot het uitvoeren van een grondige evaluatie zal dan ook onderdeel uitmaken van de uiteindelijke richtlijn en de nationale implementatie.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur